

KONVENSJON NR. 180 OM SJØFOLKS ARBEIDSTID OG BEMANNING AV SKIP

Den internasjonale arbeidsorganisasjons generalkonferanse, som Styret for Det internasjonale arbeidsbyrå har sammenkalt i Genève, og som har trådt sammen til sin 84. sesjon den 8. oktober 1996, og

som merker seg bestemmelsene i konvensjonen om minstestandarder for handelsskip, 1976, og tilhørende protokoll av 1996; og konvensjonen om arbeidstilsyn for sjøfolk, 1996, og

som minner om de relevante bestemmelsene i følgende IMO instrumenter: den internasjonale konvensjonen om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, 1974, med endringer; den internasjonale konvensjonen om normer for opplæring, sertifikater og vakthold for sjøfolk, 1978, med endringer av 1995; IMO-resolusjon A 481 (XII) (1981) om prinsipper for sikker bemanning; IMO-resolusjon A 741 (18) (1993) om internasjonale normer for sikkerhetsstyring for drift av skip og hindring av forurensning (ISM-koden); og IMO-resolusjon A 772 (18) (1993) om tretthetsfaktorer med innvirkning på bemanning og sikkerhet, og

som minner om ikrafttreddelsen av FNs havrettskonvensjon, 1982, den 16. november 1994, og

som har besluttet å vedta visse forslag om revisjon av konvensjonen om hyrer, arbeidstid og bemanning (revidert), 1958, og rekommandasjonen om hyrer, arbeidstid og bemanning, 1958, punkt 2 på dagsorden for sesjonen, og

som har bestemt at disse forslag skal gis form av en internasjonal konvensjon;

vedtar i dag, den 22. oktober 1996, følgende konvensjon som kan kalles konvensjonen om sjøfolks arbeidstid og bemanning av skip, 1996:

Del I. Anvendelsesområde og definisjoner

Artikkel 1

1. Denne konvensjonen gjelder ethvert sjøgående skip, enten det er offentlig- eller privateid, som er registrert i territoriet til en medlemsstat der konvensjonen er i kraft og som vanligvis brukes i kommersiell maritim virksomhet. Etter denne konvensjonen, ansees et skip som står oppført i registeret til to medlemsstater for å være registrert i territoriet til den medlemsstaten hvis flagg det seiler under.

2. I den grad den finner det gjennomførlig, etter å ha konsultert de representative organisasjonene av fiskebåtrederier og fiskere, skal den kompetente myndighet gjennomføre bestemmelsene i denne konvensjonen for kommersielt maritimt fiske.

3. I tilfelle tvil om skip skal eller ikke skal ansees for å være beskjeftiget med kommersiell maritim virksomhet eller kommersielt maritimt fiske etter denne konvensjonen, skal spørsmålet avgjøres av den kompetente myndigheten etter å ha rådført seg med berørte rederiers, sjøfolks og fiskeres organisasjoner.

4. Denne konvensjonen gjelder ikke fartøy av tre bygget på tradisjonelt vis såsom dhower og djunker.

Artikkel 2

Etter denne konvensjonen:

1. betyr uttrykket «kompetent myndighet» statsråden, departementet eller annen myndighet med fullmakt til å fastsette forskrifter, pålegg eller annen instruks med lovs kraft angående sjøfolks arbeids- eller hviletid eller bemanning av skip;
2. betyr uttrykket «arbeidstid» den tiden hvor en sjømann skal utføre arbeid for skipet;
3. betyr uttrykket «hviletid» tid utenom arbeidstid; dette ordet omfatter ikke korte pauser;
4. betyr uttrykket «sjøfolk» enhver person som er definert i nasjonal lovgivning eller kollektive avtaler og som er ansatt eller tilsatt i enhver stilling ombord på et sjøgående skip som kommer inn under konvensjonen.
5. betyr ordet «rederi» eieren av skipet eller enhver annen organisasjon eller person, den som driver skipet eller totalbefrakter, som har påtatt seg ansvaret for driften av skipet etter rederen og som ved overtakelse av slikt ansvar har samtykket i å overta enhver medfølgende plikt og ansvar.

Del II. Sjøfolks arbeidstid og hviletid

Artikkel 3

Innen grensene som er gitt i artikkel 5, skal det fastsettes enten et maksimum antall arbeidstimer som ikke skal overstiges i løpet av en gitt tidsperiode, eller et minimum antall hviletimer som skal gis i løpet av en gitt tidsperiode.

Artikkel 4

En medlemsstat som ratifiserer denne konvensjonen erkjenner at normen for sjøfolks normale arbeidstid skal, på samme måte som for andre arbeidstakere, baseres på en åttetimers dag med én dags hvil per uke og hvile på offentlige fridager. Dette skal dog ikke hindre medlemsstaten i å ha prosedyrer til å godkjenne eller registrere en kollektive avtale som bestemmer sjøfolks normale arbeidstid på et grunnlag som ikke er mindre gunstig enn denne normen.

Artikkel 5

1. Grensene for arbeids- og hviletid skal være som følger:

1. maksimumsarbeidstiden skal ikke overstige:
 1. 14 timer i noen 24-timers periode; og
 2. 72 timer i noen syv-dagers periode; eller
2. minimumshviletiden skal ikke være mindre enn:
 1. 10 timer i noen 24-timers periode; og
 2. 77 timer i noen syv-dagers periode.

2. Hviletiden kan deles i maksimalt to perioder, hvorav én skal være minst seks timer lang, og intervallet mellom fortløpende hvileperioder skal ikke overstige 14 timer.

3. Mønstringer, brann- og livbåtøvelser, og øvelser forskrevet i nasjonale lover og forskrifter og i internasjonale instrumenter, skal utføres på en måte som reduserer forstyrrelse av hvileperioder til et minimum og ikke forårsaker tretthet.

4. Når det gjelder situasjoner hvor sjøfolk er i beredskap, f.eks. når et maskinrom er ubemannet, skal de ha en tilfredsstillende hvileperiode til erstatning dersom den normale hvileperioden blir forstyrt av utkallinger i sammenheng med arbeidet.

5. Der det ikke finnes noen kollektiv avtale eller voldgiftskjennelse eller der den kompetente myndighet finner at bestemmelsene i avtalen eller kjennelse i forhold til punkt 3 eller 4 ikke er fyllestgjørende, skal den kompetente myndighet fastsette slike bestemmelser for å sikre at vedkommende sjøfolk får tilstrekkelig hvile.

6. Intet i punktene 1 og 2 skal hindre medlemsstaten i å ha nasjonale lover eller forskrifter eller en prosedyre som gjør at den kompetente myndighet kan godkjenne eller registrere kollektive avtaler som tillater unntak fra de fastsatte grensene. Slike unntak skal, så langt som mulig, følge de fastsatte normene, men kan ta hensyn til hyppigere eller lengre fritidsperioder eller til erstatningsfritid for sjøfolk som er på vakt eller sjøfolk som arbeider ombord på skip på korte sjøreiser.

7. Medlemsstaten skal kreve oppslag, på et lett tilgjengelig sted, av en liste med arbeidsordninger ombord på skipet, som for hver stilling skal inneholde minst:

1. planen for tjeneste til sjøs og tjeneste i havn; og
2. maksimumsarbeidstid eller minimumshviletid som kreves i lover, forskrifter eller kollektive avtaler som er i kraft i flaggstaten.

8. Den listen som omtalt i punkt 7 skal utformes i standardisert format på skipets arbeidsspråk og på engelsk.

Artikkel 6

Ingen sjøfolk under 18 år skal arbeide om natten. I denne artikkelen betyr «natt» en periode på minst ni fortløpende timer, herunder intervallet fra midnatt til kl. 05.00. Denne bestemmelsen behøver ikke gjennomføres når det ville forringe effektiviteten i opplæringen som unge sjøfolk i alderen 16 til 18 år får i henhold til fastsatte programmer og planer.

Artikkel 7

1. Intet i denne konvensjonen skal ansees for å svekke adgangen som en skipsfører har til å kreve at sjøfolk skal arbeide så mange timer som er nødvendig for direkte å trygge skipets sikkerhet, personer ombord eller last, eller for å yte hjelp til andre skip eller personer i nød på havet.

2. I henhold til punkt 1, kan skipsføreren suspendere arbeidstids- eller hviletidsplanen og kreve at sjøfolk skal arbeide så mange timer som er nødvendig inntil situasjonen er normalisert.

3. Så snart som praktisk mulig etter at situasjonen er normalisert, skal skipsføreren sikre at sjøfolk som har utført arbeid under en fastsatt hvileperiode får en tilstrekkelig hvileperiode.

Artikkel 8

1. Medlemsstaten skal kreve at det blir ført oppgaver over sjøfolks daglige arbeidstid eller daglige hviletid for å muliggjøre kontroll med overholdelsen av bestemmelsene i artikkel 5. Sjøfolkene skal motta kopi av de fortegnelser som gjelder ham eller henne. De skal undertegnes av skipsføreren, eller den som skipsføreren bemyndiger, og av sjøfolkene selv.

2. Den kompetente myndighet skal fastsette prosedyrene for føring av slike fortegnelser ombord, herunder intervallene for innføring av opplysningene. Den kompetente myndighet skal fastsette formatet for oppgavene over sjøfolks arbeids- eller hviletid og skal ta hensyn til retningslinjer som eventuelt foreligger fra Den internasjonale arbeidsorganisasjonen eller den skal bruke et standardformat som organisasjonen eventuelt har utarbeidet. Formatet skal fastsettes på det språk eller språkene som fastsatt i artikkel 5, punkt 8.

3. En kopi av de relevante bestemmelsene i den nasjonale lovgivningen som gjelder denne konvensjonen og de relevante kollektive avtaler skal oppbevares ombord og være lett tilgjengelige for mannskapet.

Artikkel 9

Den kompetente myndigheten skal gjennomgå og undertegne fortegnelsene som er omtalt i artikkel 8, med passende mellomrom, for å kontrollere at bestemmelsene som gjelder arbeids- eller hviletid og som gjelder gjennomføringen av denne konvensjonen, blir overholdt.

Artikkel 10

Dersom oppgavene eller andre forhold tyder på brudd på bestemmelser som gjelder arbeids- eller hviletid, skal den kompetente myndighet kreve at det treffes tiltak, herunder om nødvendig revurdering av skipets bemanning, for å unngå fremtidige brudd.

Del III. Bemanning av skip

Artikkel 11

1. Ethvert skip som denne konvensjonen gjelder for skal være tilstrekkelig, sikkert og effektivt bemannet, i samsvar med dokumentet for sikkerhetsbemanning eller tilsvarende dokument utstedt av den kompetente myndighet.

2. Når den fastsetter, godkjenner eller revurderer bemanningsnivåer, skal den kompetente myndighet ta hensyn til:

1. behovet for å unngå eller redusere til et minimum, så langt det er gjennomførlig, urimelig lang arbeidstid, for å sikre tilstrekkelig hvile og begrense trøtthet; og
2. de internasjonale instrumentene som er påpekt i innledningen til konvensjonen.

Artikkel 12

Ingen person under 16 år skal arbeide på skip.

Del IV. Rederiets og skipførers ansvar

Artikkel 13

Rederiet skal sørge for at skipsføreren får de nødvendige ressurser for å overholde forpliktelsene etter denne konvensjonen, herunder dem som gjelder hensiktsmessig bemanning av skipet. Skipsføreren skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at kravene vedrørende sjøfolks arbeids- og hviletid som følger av denne konvensjonen, blir overholdt.

Del V. Gjennomføring

Artikkel 14

Den medlemsstat som ratifiserer denne konvensjonen skal ha ansvar for gjennomføringen av dens bestemmelser gjennom lover eller forskrifter, unntatt der gjennomføring finner sted gjennom kollektive avtaler, voldgiftskjennelser eller domstolsavgjørelser.

Artikkel 15

Medlemsstaten skal:

1. treffe alle nødvendige tiltak, herunder fastsette hensiktsmessige sanksjoner og korrigerende tiltak, for å sikre effektiv håndhevelse av bestemmelsene i denne konvensjonen;
2. ha hensiktsmessige inspeksjonstjenester til å føre tilsyn med gjennomføring av de tiltak som blir gjort for å iverksette denne konvensjonen og skaffe dem de nødvendige ressurser til dette formålet; og
3. etter å ha rådført seg med rederiers og sjøfolks organisasjoner, ha prosedyrer for å undersøke klager vedrørende ethvert forhold som er nevnt i denne konvensjonen.

Del VI. Sluttbestemmelser

Artikkel 16

Denne konvensjonen reviderer konvensjonen om hyrer, arbeidstid og bemanning (revidert), 1958; konvensjonen om hyrer, arbeidstid og bemanning (revidert), 1949; konvensjonen om hyrer, arbeidstid og bemanning (revidert), 1946; og konvensjonen om hyrer, arbeidstid og

bemanning (revidert), 1936. Fra det tidspunktet denne konvensjonen har trådt i kraft, skal ovenstående konvensjoner ikke lenger være åpne for ratifisering.

Artikkel 17

De formelle ratifikasjoner av denne konvensjonen skal oversendes Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrået til registrering.

Artikkel 18

1. Denne konvensjoner skal binde bare for de medlemsstatene i Den internasjonale arbeidsorganisasjonen som har fått sine ratifikasjoner hos Generaldirektøren.
2. Denne konvensjonen skal tre i kraft seks måneder etter den dag da fem medlemsstaters ratifikasjoner, hvorav tre av hver for seg har skip tilsvarende minst én million bruttotonn, er blitt registrert hos Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå.
3. Deretter skal denne konvensjonen tre i kraft for enhver medlemsstat seks måneder etter dag da dens ratifikasjon ble registrert.

Artikkel 19

1. Enhver medlemsstat som har ratifisert denne konvensjonen kan si den opp når 10 år er gått fra den dag da konvensjonene trådte i kraft, ved å sende melding om dette til registrering hos Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå. Slik oppsigelse trer ikke i kraft før ett år etter at den er blitt registrert.
2. Enhver medlemsstat som har ratifisert denne konvensjonen, og som ikke gjør bruk av den oppsigelsesrett som er fastsatt i denne artikkel innen ett år etter utgangen av den 10-årsperioden som er nevnt i foregående punkt, er bundet for ytterligere 10 år, og kan deretter si opp denne konvensjonen ved utgangen av hver 10-årsperiode på de vilkår som er fastsatt i denne artikkel.

Artikkel 20

1. Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå skal underrette alle medlemsstater av Den internasjonale arbeidsorganisasjon om registrering av alle ratifikasjoner og oppsigelser som er sendt ham av organisasjonenes medlemsstater.
2. Når vilkårene, fastsatt i artikkel 18, pkt. 2, er oppfylt, skal Generaldirektøren gjøre medlemsstatene oppmerksom på hvilken dato konvensjonen vil tre i kraft.

Artikkel 21

Generaldirektøren for Det internasjonale arbeidsbyrå skal sende Generalsekretæren for De forente nasjoner fullstendige opplysninger om all ratifikasjoner og oppsigelser som registreres av ham etter reglene i de foregående artikler, for registrering i samsvar med artikkel 102 i De forente nasjoners pakt.

Artikkel 22

Styret for Det internasjonale arbeidsbyrå skal, når det finner det nødvendig, legge fram for Arbeidskonferansen en melding om hvordan denne konvensjonen har virket og undersøke om det er ønskelig å sette spørsmålet om hel eller delvis revisjon av konvensjonen på konferansens dagsorden.

Artikkel 23

1. Dersom Arbeidskonferansen vedtar en ny konvensjon som helt eller delvis endrer denne konvensjonen og intet annet er bestemt i den nye konvensjonen, skal:

1. en medlemsstats ratifikasjon av den nye reviderte konvensjonen ipso jure innebære en øyeblikkelig oppsigelse av denne konvensjonen uten hensyn til reglene i artikkel 19 ovenfor, forutsatt at den nye, reviderte konvensjonen er trådt i kraft;
2. denne konvensjonen ikke lenger kunne ratifiseres av medlemsstatene fra den dag da den nye, reviderte konvensjonen trer i kraft.

2. Denne konvensjonen skal i alle tilfelle fortsatt være i kraft i sin nåværende form og med sitt nåværende innhold for de medlemsstater som har ratifisert den, men som ikke har ratifisert den reviderte konvensjonen.

Artikkel 24

De engelske og franske versjoner av teksten i denne konvensjonen har lik gyldighet.